

BMS001004413
S1549
Gruze Literatuur

31549

glashaven 9/rotterdam 3001/telefoon 010 - 33 30 44

musische vorming

Boekinstichting
Bibliotheek

DE MUZEN IN
AMERIKA

Van der Boekinstichting

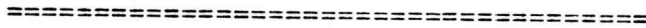

78-019

81549

DE MUZEN IN AMERIKA

dr. E. Boekmanstichting
Bibliotheek

TEN GELEIDE.

"De Muzen in Amerika" is een titel, die natuurlijk meer inhoudt, dan dit verslag beoogt te zijn. De generalisatie die hieraan ten grondslag ligt, is zeker niet in alle gevallen houdbaar, daar deze reisbeschrijving slechts een beperkt aantal gebieden bestrijkt, zowel beperkt in geografische zin, als in musische zin. De gekozen titel "De Muzen in Amerika" kan dan ook het best gelezen worden in beperkte zin, hoewel het ook in deze vorm een aanleiding kan zijn tot verdere inventarisatie van musische activiteiten in Amerika.

Het is nu ruim twee maanden geleden, dat ik terugkwam uit de Verenigde Staten en het lijkt alweer veel langer geleden. In de tijd dat je daar bent en je je intensief met al het materiaal, dat je wordt aangeboden bezig houdt, kun je alles nog redelijk overzien. Wanneer je dan terug in Nederland probeert weer te geven wat je allemaal hebt meegemaakt en geleerd, dan beseft je dat je dat veel moeite kost. Je bent weer in een andere situatie in een ander land en de hele reis lijkt dan al wel "eeuwen" geleden.

Ik heb geprobeerd de meest essentiële dingen op papier te zetten, na zorgvuldig al het materiaal te hebben geselecteerd, opnieuw te hebben gelezen en uitgewerkt. Het is m.i. op deze wijze wel de enige manier om volledig profijt te trekken van een bezoek zoals dit, want je verplicht jezelf weer over de stof na te denken bij het bestuderen en beschrijven van al het materiaal.

Als leidraad van mijn verslag heb ik gehanteerd:

- hoe kan ik alles wat ik heb gezien, ervaren en gelezen op een zo duidelijk mogelijke manier weergeven ?
- wat kunnen anderen (medewerkers SMVR) leren van de ervaringen die ik heb opgedaan ?

Ik hoop dat dit verslag in enige mate kan bijdragen aan nieuwe ontwikkelingen binnen de SMVR en dat van de geboden informatie op de een of andere manier gebruik kan worden gemaakt. De verschillende items die ter sprake komen, zijn in tweeën opgedeeld opdat een gedeelte door Frans Brakkee en een gedeelte door mijzelf kon worden bewerkt.

Marianne.

ERRATUM

=====

blz.9 "catalogus:" moet gezien
worden als blz. 3 TEN GELEIDE

DE MUZEN IN AMERIKA

Naar aanleiding van een studiereis van Marianne Berendse (spelmedewerkster SMVR) naar de Verenigde Staten, ondernomen in oktober 1977 is een informatiëtoonbank ingericht in de z.g. spiegelruimte van ons pand, Glashaven no.9 van woensdag 25 januari tot en met donderdag 23 februari 1978.

De informatie is gebaseerd op het in de V.S. verzamelde materiaal en gaat geheel over de kunstzinnige vorming aldaar, in de brede zin die deze vorming daar heeft.

Programma:

- + De toonbank wordt gaarne in de aandacht aanbevolen van alle SMVR medewerkers en medewerksters
 - + Op woensdag 25 januari 1978 te 14.00 uur houdt Marianne Berendse een inleiding over haar reis, waarmede de toonbank met het "levende woord" geopend is. Alle medewerkers/sters zijn van harte uitgenodigd.
 - + Bezoekers kunnen de informatiebrochure "De Muzen in Amerika" meenemen. Daarin wordt de weg gewezen in het informatiemateriaal, voorzien van enig commentaar.
 - + Het materiaal zelf kan ter plaatse worden ingezien en/of gelezen. Het mag uiteraard NIET worden meegenomen om elders te worden bestudeerd. Voor geïnteresseerden kunnen we daar later iets op verzinnen.
 - + Denkbaar is wel dat geïnteresseerden (met mate overigens) een enkel voor hen belangrijk fragment meteen kopiëren.
 - + Aangezien de spiegelruimte ook voor andere doeleinden gebruikt wordt, dient men goede nota te nemen van de tijden dat de zaal bezet is. Zie het reserveringsboek aan de balie.
- Je kunt in ieder geval terecht op de maandagen en de donderdagen. Op andere tijden even om het hoekje kijken.

INFORMATIE OVER CEMREL

ITEM I

Studiereis Marianne Berendse, oktober 1977.

Item I

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) INFORMATIE OVER DOELSTELLINGEN EN NIVEAU'S
 - 3) HET AANWEZIGE MATERIAAL
-

1) Algemene informatie CEMREL.

Het instituut Cemrel werd gesticht in 1965, met als doel verbetering van het onderwijs. Dit leidde in 1967 tot aanvaarding van het plan, om een curriculum te ontwikkelen voor musische vorming. Dit plan werd gesteund door het Ministerie van Onderwijs met dien verstande, dat het ontwikkelde materiaal gepubliceerd zou worden. Deze publicaties kregen de vorm van pakketten. (Hier kom ik later nog op terug).

CEMREL bestaat uit drie afdelingen:

1. Aesthetic Education Department (afdeling, waar programma's ontwikkeld worden voor musische vorming (4 tot 12 jaar))
2. Language and Thinking Department (afdeling, waar programma's gemaakt worden voor taalbeheersing en cognitieve vaardigheden (3 tot 7 jaar))
3. Mathematics Department (afdeling, waar programma's ontwikkeld worden, om rekenen en de eerste beginselen van wiskunde op een creatieve wijze te benaderen (4 tot 12 jaar))

Een paar namen:

Wade Robinson is de president van CEMREL (3 afdelingen.)

Belangrijkste man op de Aesthetic Education Department is Stanley Madeja, director en één van zijn belangrijkste stafmedewerkers (drama) is Bernard S. Rosenblatt.

Coördinatrice van de werkplaats is Barbara Rowe, stafmedewerker voor muziek - Ed Sweda, public information - Verna Smith.

Item I

Doelstellingen van CEMREL (Aesthetic Education Dept.):

1. De ontwikkeling van een curriculum voor kleuterschool en lagere school (basisschool), waarbij gebruik gemaakt wordt van meerdere overdrachtsmiddelen. Het curriculum dient te bestaan uit een groot aantal leerinhouden.
2. De ontwikkeling van een bijscholings- en trainingsprogramma voor onderwijsgeevenden.
3. Mensen, die werkzaam zijn in musische vorming, onderwijs en regering, dienen overtuigd te worden van het belang van dit curriculum.
4. Het in werking stellen van het curriculum op zo veel mogelijke scholen, zodat men meer begrip krijgt voor musische vorming.

Deze doelstellingen zijn inmiddels gerealiseerd. Het totale curriculum bestaat uit 44 leerinhouden, opgedeeld in 6 leeftijdsniveau's (hieronder nog nader uitgewerkt).

Men maakt gebruik van meerdere werkvormen (video, film, bandrecorder, puzzels, spelletjes enz.).

Het curriculum neemt 1/6 deel van de schooldag in beslag en moet gehanteerd worden door de gewone onderwijsgevende, zonder specifieke vooropleiding.

Een veelomvattend bijscholings- en trainingsprogramma voor deze docenten is ontwikkeld en inmiddels zijn 11 werkplaatsen in Amerika gesticht om deze trainingsprogramma's te geven.

De mensen, die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het curriculum zijn allen praktijkmensen van het hoogste niveau in de musische vorming.

Ik wil nu terugkomen op de eerder genoemde pakketten/leerinhouden. Men heeft enorm veel aandacht besteed om het materiaal, zowel voor kinderen als voor de docent, visueel aantrekkelijk te maken.

Ter verduidelijking van de inhoud van zo'n pakket: zie 3) Het aanwezige materiaal, 2.3 (blz.7)

Item I

2) Informatie over doelstellingen, niveau's.

De doelstellingen van het curriculum:

1. Kinderen bewust maken van de musische elementen in onze omgeving.
2. Kinderen bewust te maken hoe de musische werkvormen bij kunnen dragen tot de esthetische aspecten van onze omgeving.
3. Kinderen de musische werkvormen in al hun aspecten te leren waarderen.
4. Oproepen van processen, die musische ervaringen tot stand brengen.
5. Kritische standpunten ontwikkelen t.a.v. esthetisch denken.
6. Aantonen hoezeer musische normen samenhangen met het maatschappijbeeld.

De 44 leerinhouden (pakketten) zijn opgedeeld in 6 leeftijdsfasen (niveau's):

Niveau 1 - Gevoelig maken voor de musische elementen in de omgeving (5, 6 jaar)

Niveau 2 - Het onderzoeken en ervaren van de musische werkvormen, vanuit de elementen, zoals het conflict in theater, de vorm in de beeldende kunst (7 jaar).

Niveau 3 - De kinderen moeten de verschillende musische werkvormen leren hanteren (8 jaar).

Niveau 4 - Kennismaking met de verschillende kunsten (dans, choreograaf, schrijver, enz.) (9 jaar).

Niveau 5 - Kinderen laten onderzoeken, wat de esthetische kenmerken in andere culturen zijn, plus de invloed van cultuur op esthetische waarden (10 jaar).

Niveau 6 - Kinderen bewust maken van de esthetische waarden van hun omgeving, vanaf hun eigen persoonlijke wereld, via de maatschappij, tot de hele wereld (11 jaar).

Een overzicht van deze niveau's is te vinden op blz. 18 en 19 van "Through the arts to the aesthetic" no.1.

Item I

Commentaar:

Een vergelijking tussen een meer Amerikaanse en een Europese opstelling:

CEMREL bezit kwaliteiten om zorgvuldig uitgekiende technieken te ontwerpen en informatie, probleemstelling en oplossingen op hoog niveau te organiseren. Hierdoor komt het ons voor dat er mindere aandacht bestaat voor die moeilijk te vatten persoonlijke belevenissen en ervaringen bij musisch bezig zijn. Het lijkt voor ons allemaal wat technisch en koel georganiseerd, maar bij nadere bestudering van de aanbiedingen blijkt dat de kinderen toch wel heel direct in hun fantasie en expressieve en creatieve vermogens worden aangesproken.

Een andere vergelijking is weergegeven in een bijlage bij dit Item I. Zie aldaar.

3) Het aanwezige materiaal.

Het materiaal over Cemrel is als volgt genummerd:

1. Een van de belangrijkste boeken, waarin informatie over Cemrel staat is "Through the Arts to the Aesthetic".
In de introductie op blz.XV wordt de geschiedenis van Cemrel beschreven. Op blz. 3 staat een interessante beschrijving van wat Cemrel onder Aesthetic Education verstaat. Dan volgt er op blz.11 een beschrijving van het curriculum, dat onderverdeeld is naar leerinhouden en leeftijdsniveau's.
Een uitgebreid verslag over elke leerinhoud is te vinden op blz. 20 t/m blz. 95.
Om een indruk te krijgen hoe verschillende docenten gebruik hebben gemaakt van het curriculum zijn er verslagen te vinden op blz. 107 t/m blz. 127.
Tot slot volgt er een beschrijving van de evaluatie, die is toegepast op het curriculum.

Item I

Opmerking:

Wat telkens weer opvalt, is dat ze hun hand er niet voor omdraaien om visueel aantrekkelijk materiaal te leveren.

2. Een algemene informatiemap over Cemrel.
Bezoekers ontvangen zo'n map en ook op de conferenties, gehouden in het Instituut worden deze mappen verstrekt.
De map bevat:
 - 2.1 twee nieuwsbrieven
 - 2.2 "Our bag", een interne nieuwsbrief no. 3 en no. 4
 - 2.3 "The five sense store", een folder over de gepubliceerde pakketten.
 - 2.4 "Publications", bruin boekje waar prijzen en gegevens over de publicaties staan.
 - 2.5 Supplement, geel boekje als aanvulling bij de publikaties.
 - 2.6 "Aesthetic Education, a Social and Individual need", boekje waar wat achtergrond informatie in staat over musische vorming.
 - 2.7 het artikel "on education" omvat een bezoek aan een school, die het Cemrel materiaal gebruikt; uitleg daarover.
 - 2.8 inhoudsopgave van het boek "Arts and Aesthetics", geschreven door Stanley Madeja (1977).
 - 2.9 boekje over de Mathematic Department plus artikel
 - 2.10 catalogus van de Language and Thinking Program.
3. Het boek "Arts and Aesthetics: an Agenda for the Future" geschreven door Stanley Madeja (1977)
4. Een uitgave van de "School of Music", University of Illinois, met als thema Cemrel. Alle stafmedewerkers van Cemrel hebben artikelen in dit boekje geschreven.

Item I

5. Test-uitgave van "How many ways can you look at a Turtle". Brilliant uitgevoerd boekje, dat een goede indruk geeft over de aanpak van de curriculum-ontwikkelaars.
6. Urbanconferentie, programma plus invulformulieren plus een overzicht van restaurants in St. Louis (voor bezoekers).
7. Conferentie over "Youth projects", artikelen, deelnamelijst, programma-aankondiging van "National Endowment for the Humanities".
8. Van het Mathematics Department een lijst van gepubliceerd materiaal:
 - artikelen over kleuterschool en 1e t/m 6e klas
 - 3 uitgaven van artikelen over kindergarten, first grade, upper primary grade, intermediate grade.
 - artikel van Burt Kaufman, directeur van Mathematics Dept.
 - aantal artikelen over het programma plus verslagen.
 - 6 verhalen geschreven door Frederique Papy, die deel uit maken van een serie van 22 verhalen, een lessen-pakket ontwikkeld voor 1 t/m 4 grade.
 - artikel over 2 programma's die pas ontwikkeld zijn.
 - "Memorandum of understanding", artikel over de opzet en filosofie van de Mathematics Department.
 - Catalogus voor rekenmateriaal
 - een offertebrief naar een school

Catalogus:

Opmerking: alle materiaal is gecodeerd. Gelieve na inzage een en ander op de juiste plaats terug te leggen.

De volgende items zijn op de toonbank te vinden (de nummering komt overeen met die van de items, vermeld in deze informatiebrochure):

- Item I De activiteiten van het CEMREL-instituut (waarvan de dir. Stanley Madeja vorig jaar een bezoek aan onze stichting bracht)
- Item II Organisatie en programma's van de kunstzinnige vorming aan de Public Schools Brookline (Boston)
- Item III De kunstzinnige vorming op Public Schools in Oakland
- Item IV De activiteiten van het CHILDREN'S MUSEUM te Boston
- Item V De activiteiten van het EXPLORATORIUM te San Francisco
- Item VI De educatieve dienst van het ARTMUSEUM te St.Louis
- Item VII Een ontmoeting met een topman van de kunstzinnige vorming in de V.S., Al Hurwitz.
- Item VIII Een bezoek aan de DEER PARK SCHOOL te San Francisco, waar kunstzinnige vorming centraal staat.

Er zijn nog drie items aan toegevoegd:

- Item IX Voor de cardigheid en bij wijze van smaakmaker is er een klein hoekje te vinden met illustratiemateriaal uit de V.S. Het behoort tot de aanzet van fotografisch materiaal dat in de toekomst zal dienen voor cursussen in de werkplaatsen.
- Item X Er is een commentarentafel. Geïnteresseerden wordt verzocht hun commentaar aldaar te schrijven of neer te leggen naar aanleiding van hun ervaringen bij het door-nemen van het materiaal: Hoe is je waardering - Wat viel jou in het bijzonder op - Wat kunnen we er van leren/ niet leren - Heb je een suggestie voor de SMVR naar aanleiding van de informatie enz-
- Item XI Aan de wand korte teksten waarin enkele grote aandachtspunten worden geformuleerd die het informatiemateriaal bij de verwerking opriep.

INFORMATIE BROOKLINE PUBLIC SCHOOLS

ITEM II

Studiereis Marianne Berendse, october 1977.

Item II

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) HET AANWEZIGE MATERIAAL
 - 3) INFORMATIE OVER DE KUNSTZINNIGE VORMING AAN DE PUBLIC SCHOOLS VAN BROOKLINE (ACCENT OP DE BEELDENDE VORMING)
 - 4) EEN BEZOEK AAN EEN SCHOOL, WAAR KUNSTZINNIGE VORMING GEPRAKTISEERD WORDT.
-

1) Algemene informatie.

Brookline is een district van de stad Boston (Massachusetts) met een zelfstandige onderwijsinspectie. Het gebied moet je je ongeveer voorstellen van het formaat Ommoord.

Het hier aanwezige materiaal informeert ons nauwkeurig over de kunstzinnige vorming aan de public schools van Brookline. Het is afkomstig van de INSPECTIE, die daar een andere rol heeft dan bij ons. De bemoeienis met leerplannen en schoolprogramma's is veel groter. Bij deze inspectie is onder leiding van de "assistant superintendent of Schools for Curriculum and Instruction" het "unified arts program" gemaakt (kunstzinnige vorming in alle disciplines). David Baker is directeur van het inspectiedepartement: "Visual and Industrial Arts". Hij maakte met zijn staf - binnen het gehele programma voor kunstzinnige vorming - het art curriculum voor de beeldende vorming. De gehele aanbieding gaat naar de onder de inspectie ressorterende scholen. De inspectiestaf is in die scholen de krachtige pleitbezorger van het program, meer dan de dwingende voorschrijver. De programma's worden met krachtige begeleiding van de staf van de inspectie uitgevoerd. Ook hier dus de ondersteuningsfunctie en niet de plaatsvervangende functie. Dat is ook te zien aan het instructiemateriaal dat zich richt op de onderwijsgevenden.

Ter oriëntatie volgt hier de indeling van het onderwijs:

Item II

Level: primary (vgl. kleuteronderwijs)

verdeeld in 3 grades (1 - 2 - 3) leeftijd: 5 tot 8 jaar

Level: intermediate elementary (vgl. onderbouw l.o.)

verdeeld in 3 grades (4 - 5 - 6) leeftijd: 9 tot 11 jaar

Level: upper elementary (vgl. bovenbouw l.o.)

verdeeld in 2 grades (7 en 8) leeftijd: 12 en 13 jaar

Level: secondary (vorm van algemeen voortgezet onderwijs)

verdeeld in 4 grades (9,10,11,12) leeftijd: 14 tot 17 jaar

Soms wordt het woord middle school gebruikt. Dan gaat het over de grades 5 t/m 8 of 6 tot 9 (leeftijd: \pm 10 tot \pm 14 jaar)

De secondary level valt samen met de highschool. Deze is weer onderverdeeld in een "junior" en "senior" gedeelte. Wij spreken van onderbouw en bovenbouw.

Opmerking: let op jaargangindeling. Ten onzent is de jaargangindeling een zeer omstreden zaak geworden.

De componenten van de kunstzinnige vorming zijn:

- visual arts	- dance
- music	- industrial arts
- theatre	- home economics

Vgl.: visual arts valt bij ons uiteen in tekenen/schilderen - handarbeid - foto/film/video.

Industrial arts en home economics kennen wij niet als kunstzinnige vorming. Industrial arts gaat over de materiële maatschappelijke werkelijkheid, b.v. wonen, bouwen en ook industriële vormgeving. Home economics gaat over b.v. woninginrichting, ook over kleertjes en koken.

Nog iets over de grote uitgangspunten en doelstellingen.

De doelstellingen van het Unified Arts Program zijn opgesteld door de stafleden uit alle vakgebieden. Hierbij is uitgegaan van de overtuiging, dat de groei en ontwikkeling van elk kind een samengesteld proces is, dat gestalte moet krijgen en verder ver-

Item II

rijkt moet worden door zowel gestructureerde als spontane musische ervaringen. Bij deze opzet vormen vele activiteiten van de kunstzinnige vorming (zoals waarnemen, reageren, begrijpen, creëren, evalueren en het ontwikkelen van vaardigheden) de processen, waardoor de kinderen leren onderzoeken, waarderen, transformeren, communiceren, scheppen, waarderen en voltooien. Deze verschillende vormen van activiteiten dienen als leerstructuur in de kunstzinnige vorming. Deze leerstructuur is beschikbaar voor het leerproces in alle mogelijke andere vakken. Van de componenten van het proces (waarnemen, reageren, begrijpen, creëren, evalueren, ontwikkelen van vaardigheden) zijn een paar dingen te zeggen:

- ze zijn afhankelijk van elkaar - de ene component kan niet zonder de andere component functioneren
- ze zijn onderling met elkaar verbonden - iedere component verrijkt de andere
- ze zijn niet opeenvolgend - de ene component gaat niet noodzakelijk vooraf aan een andere: een andere volgorde is mogelijk
- ze hebben verschillende raakvlakken - maar iedere component eist weloverwogen aandacht
- ze zijn alomvattend - zij komen voor in alle aspecten van het menselijk streven

Het ontwikkelen van
vaardigheden: manipuleren
perfectioneren

Waarneming:
bewustzijn, associëren,
scherpzinnig waarnemen

Evalueren:
bewerken
waarderen
analyseren

Reageren:
eenvoudig functioneel
complex

Creëren:
aktief
expressief

Begrip:
informatie verzamelen
empathisch vermogen
ontwikkelen

Item II

De doelstellingen die nu volgen geven de wezenlijke strekking weer van het Unified Arts Program. Hoewel ze van oorsprong eigenlijk algemeen van aard zijn, zijn ze toch gebaseerd op het hierboven genoemde proces. Ieder vakgebied heeft zijn eigen curriculum, specifiek gericht op het onderwerp en uitgaande van de doelstellingen.

Doelstelling 1:

Unified Arts Program (afkorting U.A.P.) wil een situatie scheppen, waarin de kinderen hun ervaringen kunnen uitdrukken, vorm geven en verruimen en erop kunnen reflecteren.

Doelstelling 2:

Het U.A.P. wil de kinderen inleiden in de zes werkvormen: visual arts, music, theatre, dance, home economics, industrial arts (eigenschappen ervan, kennis, samenhang).

Doelstelling 3:

Het U.A.P. wil alle kinderen leiding en voeding geven bij het ontwikkelen van hun bekwaamheid, het leren verstaan van hun ervaringen, het gestalte geven aan ideeën en gevoelens, met behulp van een grote verscheidenheid aan media, werktuigen en technieken.

Doelstelling 4:

Het U.A.P. wil er voor zorgen dat alle kinderen zich bewust worden van en begrip krijgen voor de aard van het "art process" (waarnemen, begrijpen, creëren, evalueren, ontwikkelen van vaardigheden).

Doelstelling 5:

Het U.A.P. wil bewerkstelligen dat kinderen aandacht krijgen voor menselijke waarden en een geschakeerd mensbeeld verwerven in samenhang met de verschillende culturen, kunstuitingen en leefsituaties.

Item II

Doelstelling 6:

Het U.A.P. wil de kinderen een aantal maatstaven bijbrengen ter beoordeling en waardering van scheppingen van natuur en cultuur, verschijnselen en situaties en hen ontvankelijk maken voor de kunstzinnige aspecten ervan.

Doelstelling 7:

De onderwijsgeevenden van het U.A.P. zullen het "arts process" aan de kinderen duidelijk maken en in hun uitvoeringspraktijk toepassen.

Doelstelling 8:

De onderwijsgeevenden van het U.A.P. zullen waar mogelijk kunstzinnige vorming proberen in te voegen in het leerplan.

Doelstelling 9:

Het U.A.P. wil gelijke kunstzinnige ontwikkelingsmogelijkheden in alle leerprogramma's van alle public schools van Brookline bewerkstelligen.

2. Het aanwezige materiaal.

- + Het belangrijkste boekwerk is het geelgekleurde "Art Curriculum". Daarin staat de volledige informatie over de inrichting van de kunstzinnige vorming op de scholen.

Voor de beeldende vorming staat het uitgewerkte programma erin.

Inhoud:

- a. algemene informatie over "the unified arts program"
 - b. het complete program voor de beeldende vorming op de basisschool (primary en elementary)
 - c. een gedeelte van het beeldende vormings program voor de onderbouw van de high school.
- + Een blauwe uitgave van het unified arts department. Dat is naar eigen zeggen een historisch document. Daarin valt te lezen hoe

Item II

Baker en zijn staf gewerkt hebben aan de opzet van het indrukwekkende geheel.

- + Voorts liggen er drie artikelen van de hand van David Baker, allen betrekking hebbend op beeldende kunstzinnige vorming:
 - Voor het voortgezet onderwijs interessant: "Interdisciplinary programming at the junior high school level",
 - "Painting Watching" is een sterk inhoudelijk stuk van pedagogische aard, ook betrekking hebbend op de high school,
 - "A study of schooling in the arts - the arts in the middle school" is een pleidooi voor integratie van kunstzinnige vorming in het gehele onderwijs, met een voorbeeld erachter, zoals gepraktiseerd in de public schools van Brookline, compleet met roosters enz.

Opmerking: in dit artikel duikt het woord middle school op. (Dat zijn de grades 5 tot 8 of 6 tot 9; in leeftijden uitgedrukt voor kinderen van \pm 10 tot \pm 14 jaar).
- + In de schoolkrant van de Brookline High School staat op pag. 8 nog een informatief stukje over het unified arts program aan die school, zoals het gericht wordt aan ouders en belangstellenden. Aanwezig is het januarinummer 1976. (Overigens: kijk ook eens op pag. 5. Daar staat informatie over een voorlichtingsseminar voor ouders en studenten over verkrachting. Dat schijnt daar toch een toestand te zijn in de V.S.)
- + Tenslotte zijn er nog een paar modelbladen te vinden voor programma beschrijvingen. Ze horen bij het art curriculum van het visual and industrial arts program.

3. Informatie over de kunstzinnige vorming.

Het instructiemateriaal wordt trapsgewijs toegespitst van "level" naar "lesson".

In de instructies voor een "level" vind je de volgende hoofdstukken:

Item II

- een karakteristiek van de kinderen uit de leeftijds-
groep die de "level" bestrijkt - psychologisch en
fysiologisch.
- de in algemene termen gestelde doelen.
- organisatie en inrichting van het hele curriculum
voor die "level" waaronder: roosterindeling, aantal
uren enz.
- evaluatiecriteria
- de onderverdeling in vier tot zes "units" voor de elementary
levels
"courses" voor de sec.level

In de instructies voor de units en de courses die dan (logischer-
wijs) volgen, vind je de volgende hoofdstukken:

voor een unit:

- nauwkeuriger doelomschrijvingen
- instructie voor onderwijsgeevenden over het thema
van de unit, achtergrond-informatie en in het
algemeen alle informatie die nodig is voor de unit-
doelen.
- organisatie en inrichting van het unit-curriculum.
- integratie-aspekten met suggesties naar andere ge-
bieden van de kunstzinnige vorming
- evaluatiecriteria
- verdere onderverdeling met lessuggesties

voor een course: (secondary level only)

- beschrijving van de cursus (zoals in de prospectus
van de school staat afgedrukt)
- doelomschrijvingen
- instructies voor onderwijsgeevenden
- organisatie en inrichting
- integratie-aspekten
- evaluatiecriteria
- verdere onderverdelingen in units

Opmerking: bij de sec.level zit er dus nog een stap tussen:
level - course - unit - lessen.

Item II

In de instructies voor de lessen, die nu weer logischerwijze volgen, vind je de volgende hoofdstukken:

- lesdoelomschrijving
- leerdoelomschrijving c.q. leerinhoudomschrijving
opm.: hier wordt het een beetje moeilijk, omdat een ander model wordt gehanteerd, dan wij kennen. Bovendien gebruiken ze drie woorden voor doelen: zeer ruim is goal; verder objectives en purposes.
- organisatie en inrichting van de les
- integratie-aspecten
- uitvoeringsprocedure
- evaluatiemethoden

opm.: steeds worden alle onderdelen van de level, courses units en lessons van boven naar beneden en van beneden naar boven aan elkaar gerelateerd. B.V. de evaluatiemethoden van de lessons hangen nauw samen met die van de unit waartoe de les behoort en deze weer met die van de level waartoe de unit behoort.

De hele level is niet alleen een samenhangend geheel tot in alle onderdelen voor zover het om één kunstzinnig gebied gaat, maar ook via de in de units en lessons aangegeven integratie-aspecten is het bouwwerk (want dat is het onderhand) hecht gerelateerd aan dezelfde level van een andere kunstzinnige werkvorm.

Bovendien lopen alle levelcurricula synchroon, zodat het kind in dezelfde periode met een thema bezig is, dat in alle werkvormen aan de orde is.

Alsof dit nog niet mooi genoeg is zijn ook de vier levels van één werkvorm (naar steeds hogere leeftijden dus) aan elkaar gekoppeld in uitbreidende en verdiepende zin. Dat gebeurt dan door de units op elkaar te laten aansluiten. De hier volgende illustratie van die koppeling geeft meteen de mogelijkheid een blik te werpen in het interieur van dit bouwwerk (d.w.z. iets te weten komen over de inhoudelijkheid):

Item II

Illustratie koppeling units uit drie levels

(primary - intermediate - upper) van één werkvorm: VISUAL ARTS

unit 1 van de primary level (grades 1, 2 en 3) 5 tot 8 jaar

heeft tot titel: OBJECTS - THE WORK OF ART

(in de levelinformatie kun je onder karakteristiek van de kinderen lezen hoe deze benadering in de psychologie en de fysiologie van het kind van die leeftijd past)

unit 1 van de intermediate level (grades 4, 5 en 6) 9 tot 11 jaar

heeft tot titel: ARTISTS: THE MAKERS OF ART.

(na de voorwerpen komen de makers. De verantwoording voor die opbouw vind je weer in de levelinformatie)

unit 1 van de upper level (grades 7 en 8) 12 en 13 jaar

heeft tot titel: CRITICS: THE JUDGING OF ART.

(na de voorwerpen en de kunstenaars volgt nu de kunstwaardering).

We noemen ook in het kort de volgende units met hun onderlinge verbindingen naar hogere leeftijden:

unit 2 (primary): de ons omgevende wereld die wij zien

unit 2 (interm.): naar een gericht, ontledend zien van de

werkelijkheid

unit 2 (upper) : weergegeven van de werkelijkheid

unit 3 (primary): de ons omgevende wereld die we kunnen betasten,

voelen.

unit 3 (interm.): avonturen in/met de ruimte

unit 3 (upper) : onderzoekingen in/van de ruimte

unit 4 (primary): verkennen van al je eigen mogelijkheden -

hoe zie je eruit - hoe zien de anderen eruit.

De eigenlijke titel luidt: another me.....

zoiets als: een ander ik.... (op zoek naar wat je nog veel meer bent).

unit 4 (interm.): de werelden die we ons verbeelden

unit 4 (upper) : de werelden die we kunnen maken, creëren.

Item II

Als je de informatie leest over de units dan moet je concluderen dat de kinderen enorm bezig zijn

- a. met onderzoeken, kijken, voelen, ervaren enz.
- b. met doen: tekenen, schilderen, ruimtelijk vormen enz.

Maar alle bezigheid is gericht op weloverwogen doelen die systematisch over het gehele omvangrijke veld van de "visual arts" zijn uitgezet.

Nog een paar commentariërende opmerkingen:

- met kennis van de ontwikkelingspsychologie in het achterhoofd moet je concluderen dat de ontwerpers er voortreffelijk in geslaagd zijn aangepaste leerdoelen en leerinhouden te formuleren, b.v. unit 4:
 - van 5 tot 8 jaar, dat ontdekken van jezelf en anderen;
 - tussen 9 en 11 jaar inspelen op de rijke kinderfantasie en daarna overgaan op echt scheppen, maken.
- anderzijds blijf je toch zitten met die strenge leeftijdsindelingen in levels en zelfs in grades (dat zijn er 8 tussen 5 en 13 jaar...) Zitten er allemaal jantjes modaal op die scholen ?
- wat - in vergelijking met (beeldende) kunstzinnige vorming ten onzent - opvalt is de nauwe relatie van die kunstzinnige vorming met de (beeldende) kunst. Kunstenaarschap is vakmanschap voor een groot deel. De kunstenaar ziet analytisch en synthetisch (ziet dus veel meer en intensiever dan een leek). Hij heeft ook weet van percepties, elementen van de vormgeving, kleur enz. De kinderen maken daar allemaal bij hun vorming kennis mee. Zou dat leiden tot vermindering van de kloof tussen gewone man en kunstenaar ? Je zou toch zeggen dat zo'n vorming moet leiden tot meer begrip voor kunst en kunstenaar. Beeldend bezig zijn in onze lagere scholen staat in geen enkel verband met wat beeldende kunstenaars doen.
- Bij nadere beschouwing van doelstellingen en leerinhouden kun je je geruster voelen over de ruimte die aan de kinderen gelaten wordt eigen wegen en interpretaties te zoeken (de expressiekant dus). Steeds wordt juist aangedrongen op het maken van eigen invullingen binnen het raam van de toch streng geplande curricula.

Item II

- Het ART Curriculum lezende van David Baker en zijn staf (die dus alleen op het terrein van de beeldende vorming bezig waren) maakt wél nieuwsgierig naar de curricula van de andere disciplines b.v. theater, dans, muziek !
- Nog iets over de tijd die aan het unified arts program besteed wordt. Helaas ontbreekt daarbij de rooster voor dance en theatre...

1e t/m 4e grade:

- visual art - 40 tot 50 minuten per week.
- music - 2 maal 20 tot 25 minuten per week.
- house economics en industrial arts - 40 tot 50 minuten per week.

5e en 6e grade:

Vanaf deze grades wordt gewerkt met cycli (kleine series lessen in blokuren)

unified arts - 120 tot 150 minuten per week, onderverdeeld in 3 lessen van 40 tot 50 minuten. Per jaar zijn er 8 cycli geprogrammeerd van elk ongeveer 14 opeenvolgende lessen.

- 2 cycli - visual art
- 2 cycli - music
- 2 cycli - home economics
- 2 cycli - industrial arts

7e en 8e grade:

Ook weer werken in cycli. 200 tot 250 minuten per week, verdeeld in 5 lessen van 40 tot 50 minuten. Per jaar 8 cycli met elk ongeveer 22 opeenvolgende lessen. Twee cycli voor elk van de vier onderdelen.

Opmerkingen:

Dat valt dus nogal tegen.... Vooral waar het de jongste kinderen betreft. Waarschijnlijk gaat het in dit rooster om echt geprogrammeerde lessen. Het is tenminste te hopen dat de kinderen per week meer tijd besteden aan musisch

Item II

bezig zijn.

Merkwaardig is wel dat de ingeroosterde tijd voor het Art Program toeneemt met de leeftijd van de kinderen. Dat is dan precies andersom dan bij ons... In onze hoogste klassen van de lagere school schieten de "musische vakken" er soms helemaal bij in, omdat er zo nodig gesjouwd moet worden om klaar te komen voor het voortgezette onderwijs.....

4) Een bezoek aan de Lawrence School.

Tijdens mijn bezoek aan de Lawrence School, ontmoette ik John Mascotolow, één van de docenten beeldende vorming, die voor David Baker werkt. Ik heb een ochtend zijn lessen bijgewoond in een fantastische ruimte, die hij deelt met de docent "industrial art". Zijn lessen vallen samen met de lessen van John, maar de ruimte is zo opgedeeld, dat zij geen last van elkaar hebben. Ze werken ook samen in projecten en ondervinden veel plezier van de gedeelde ruimte. In de ruimte van de "Industrial Art" viel me een leus op, die geschreven stond op de muur n.l.:

LABOURERS WORK WITH THEIR HANDS
CRAFTSMEN WORK WITH THEIR HANDS AND HEADS
ARTISTS WORK WITH THEIR HANDS, HEADS AND HEARTS

Deze leus is nogal tekenend voor de situatie van de "industrial artist".

Ik maakte overigens ook de volgende discussie mee:

David Baker stipte dit tijdens een gesprek met de directeur van industrial art aan, door te zeggen, dat je de kinderen al conditioneert, wanneer zij gereedschap moeten gebruiken bij de industrial art; een gezegde van David Baker is dan ook!

met visual art leer je lopen,
met industrial art word je kreupel.

De discussie hierover is nog niet afgelopen. Ze zijn nog bezig daar andere mogelijkheden voor te vinden.

Item II

Terug naar de lessen van John Mascotolow en de tekeningen, die ik gezien heb. Eén serie werkstukken viel me in het bijzonder op, omdat het zo boeiend van opzet was. John had een serie lessen gemaakt rond het thema: Judging of the Artist (unit 1.upper level). Het zag er als volgt uit:

Opdracht 1: Bestudeer één kunstschilder en maak een verslag (3 pagina's)

Opdracht 2: Maak een tekening, waarvan thema en onderwerp ontleend zijn aan die schilder (geeft niet welke stijl).

De tekeningen, die ik zag hadden thema's als ballerina's (Degas) korenveld (v.Gogh), het jongetje met een rood vest (Cézanne), circus (Toulouse-Lautrec) enz.

Opdracht 3: Maak een tekening na van dia's of reproducties van die schilder, nadat je eerst zijn werken geobserveerd hebt.

Opdracht 4: Maak een originele tekening in kleur in de stijl van die schilder (acrylic).

Deze waren prachtig. Elke stijl kon je eruit halen. Een portret, gemaakt van John (docent) in de stijl van van Gogh; een landschap in de stijl van Cézanne; een eigen ontwerp van een affiche in de stijl van Toulouse-Lautrec en een tekening van een base-ball speler in de stijl van Degas. Aan de tekeningen kon je zien, dat ze de werken van de schilder erg goed bestudeerd hadden.

Opdracht 5: Een spreekbeurt houden over het leven en werk van de kunstenaar, waarbij je gebruik maakt van dia's of reproducties en je eigen 3 werkstukken.

Het project werd afgesloten met een tentoonstelling van de werkstukken in de hal van de school voor de ouderavond.

INFORMATIE OAKLAND PUBLIC SCHOOLS

ITEM III

Studiereis Marianne Berendse, oktober 1977.

Item III

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) HET AANWEZIGE MATERIAAL EN BESCHRIJVING CURRICULUM
-

1) Algemene informatie

Oakland Public Schools zijn scholen in het district Oakland, waaronder o.a. vallen:

de Mosswood School, gesticht in 1970 (\pm 9 tot \pm 12 jaar)
de Renaissance School, gesticht in 1972 (\pm 12 jaar tot \pm 18 jaar) en
de Arts Magnet School, gesticht in 1974 (\pm 4 jaar tot 9 jaar),
die zich alle bezig houden met musische vorming.

Gebleken is dat de kinderen van de scholen profijt hebben van de verandering van een traditionele leersituatie in een meer musisch gericht programma. Ze leren niet alleen de musische werkvormen hanteren, maar gaan ook vooruit in leren rekenen e.d. Tevens verandert hun houding t.a.v. de school in het algemeen.

De Arts Magnet School is een centrum voor musische vorming, een alternatieve school, waar kinderen (4 tot 9 jaar) full-time bezig zijn. Het betreft hier ongeveer 60 kinderen, uit alle delen van Oakland, wier ouders geïnteresseerd zijn in "leren door musische vorming".

In de open klassituatie wordt het lokaal opgedeeld in meerdere werkhoeekjes, waar verschillende activiteiten gedaan worden. De kinderen maken hun eigen keuzes en zijn verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling. De ontwikkeling van de kinderen wordt voortdurend getest door de 3 onderwijzers, ouders en 2 assistenten. Deze houden informatie bij over de vooruitgang van de kinderen, wat betreft de vaardigheden die ze geleerd hebben.

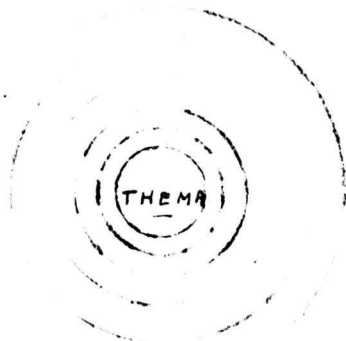
De onderwijsgevenden bereiden samen ieder jaar hun programma voor, dat gebaseerd wordt op het curriculum voor musische vorming, ontwikkeld door Cemrel. Een bepaald thema wordt gekozen (dit jaar bijvoorbeeld voedsel, cultuur, vezels) van waaruit gewerkt wordt en kunstenaars worden ingehuurd om de creatieve en expressie-

Item III

ve aspecten tot gelding te brengen.

Vanuit een middelpunt van concentrische cirkels (het thema) wordt naar buiten gewerkt.

B.v. bij het thema "ik" wordt uitgegaan van de persoon zelf, waarna b.v. de direkte omgeving, huis, school, stad in al zijn facetten benaderd wordt, waarin weer alle basisvakken aan bod kunnen komen.

Bij mijn bezoek aan deze school viel me op, dat de ouders erg betrokken waren bij het hele schoolgebeuren, b.v. de school geeft informatie aan de ouders, waar de andere ouders wonen, d.m.v. een plattegrond, zodat ze regelingen kunnen treffen voor vervoer, buurtgroepen en oudergroepen.

Bij de Arts Magnet School is een werkplaats, waar bijscholing/ trainingsprogramma's worden gegeven voor ouders en onderwijzers. De bijscholingsprogramma's zijn er op gericht, om die processen duidelijk te maken, die bij het werk van kunstenaars, acteurs, dansers, schrijvers een rol spelen. Het is de bedoeling, dat de onderwijsgevenden uiteindelijk zelf in staat zijn, door gebruik te maken van drama, beweging, beeldende vorming en taal, de zintuigelijke ervaringen van het kind te vergroten.

De Arts Magnet School verschilt in dat opzicht van andere scholen, dat ze meer nadruk legt op de artistieke kant van het leven van het kind.

2) Het aanwezige materiaal.

1. Een verslag van het schooljaar 75-76 waarin het thema "stad" centraal stond (Oakland) (k-3 grade). Op blz. 36 t/m 41 wordt het curriculum beschreven, waarbij steeds de onderwerpen en de leerdoelen worden genoemd. Eerst wordt het thema behandeld

Item III

vanuit de 18e eeuw, dan vanuit de 19e eeuw en tenslotte vanuit de 20e eeuw.

De volgende onderwerpen komen ter sprake:

18e eeuw:

indiaans tekenschrift
boten en huizen van riet
diorama
weven, mandenmakerij
veldwerk
muurschildering
spelletjes

19e eeuw:

klei, pottenbakken, stenen, sieraden
dagboek bijhouden
pinatas (Spaans feest)
tuinieren
kippen
karnen
veldwerk
muurschildering

20e eeuw:

stadslandschap
in kaart brengen van schoolterrein
een bezoek aan een flatgebouw
rotsen en blokken van de stad
fotografie - gezichtspunt
poëzie en schilderkunst
veldwerk
multi-cultureel onderwijs
muurschildering

Om een beter beeld te krijgen, wat nu de leerdoelen per onderwerp zijn, zal ik er één uit elke eeuw beschrijven:

Item III

18e eeuw

onderwerp: INDIAANS TEKENSCHRIFT

leerdoelen:

- onderzoek tekenschrift in boeken en musea
- gesprek over communicatie zonder letterschrift en de verschillen tussen teken- en letterschrift
- verschillende manieren van communiceren ontdekken
- onderzoek de code van een tekenschrift en lees eenvoudige verhalen
- schrijf verhalen, waarbij je gebruik maakt van Indiaans tekenschrift

19e eeuw

onderwerp: KIPPEN

leerdoelen:

- koop kuikens van een dag oud
- maak een huisje voor ze, waardoor je ze kan observeren in de klas (doos, ramen van plastic)
- bepaal het gewicht en meet de lengte elke dag, maak een verslag
- maak een grafiek, waarin de groei afgezet wordt tegen de tijd
- teken/schilder kuikens na
- maak plannen voor een dagelijkse verzorging van de kuikens
- maak plannen, wat voor een buitenverblijf er moet komen, wanneer de kippen groter zijn
- maak een kippenhok van hout en ijzerdraad (voor buiten)

20e eeuw

onderwerp: POEZIE EN SCHILDERKUNST

leerdoelen:

- bedenk woorden om het begrip stad te beschrijven
- bedenk woorden om Oakland te beschrijven

Item III

- luister naar poezie over de stad, gemaakt door verschillende dichters (volwassenen, kinderen)
- verzamel ideeën om je eigen gedicht te maken
- maak een schilderij vanuit die ideeën
- maak een boek met gedichten en schilderijen

Twee opmerkingen:

" Ouders hebben meegeholpen het projekt te ontwikkelen. In het gehele projekt was een grote betrokkenheid aanwezig van docenten, ouders en kinderen, wat o.a. in het maken van het jaarverslag resulteerde."

" Over het leerproces: de belangrijkste leersituaties die benadrukt worden, zijn:

- de keuze van de kinderen
- de uitdaging
- de betrokkenheid en de interactie "

2. Het gele informatieblad geeft de cursussen aan die in de maand oktober 1977 in de werkplaats gegeven werden.

3. Een vragenformulier, dat bezoekers van de ArtsMagnet School moeten invullen.

4. Voorts een aantal informatiestencils over de ArtsMagnet School, Mosswood School, Renaissance School.

5. Tenslotte een folder "Aesthetic Education Learning Center", informatie over de werkplaats voor kinderen, ouders en onderwijsgevenden.

ARTS MAGNET SCHOOL

VISITOR RESPONSE

As a visitor to Arts Magnet, the staff would very much appreciate your comments related to the questions below:

I. What comments would you care to make regarding your visit to Arts Magnet?

.....

.....

II. In what ways does Arts Magnet differ from your present teaching situation?

.....

.....

III. During your visit were there children's comments you would care to share?

.....

.....

IV. Further questions I'd like a response to on part of the staff

.....

.....

Visitor

Date

School, etc.

THANK YOU

INFORMATIE THE CHILDREN'S MUSEUM

ITEM IV

Studiereis Marianne Berendse, october 1977.

Item IV

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) HET AANWEZIGE MATERIAAL
 - 3) IN DE MAP "RESOURCE CENTER"
 - 4) EEN INSTRUCTIEBOEK VAN EEN "MATCH-BOX"
 - 5) RECLAMEBOEKJE VOOR DE "MATCH-BOXES"
 - 6) LESBRIEVEN
 - 7) HET PROJECT "CENTRE STREET"
 - 8) COMMENTAAR
-

1.) Algemeen.

The Children's Museum is om te beginnen GEEN museum zoals wij daar een voorstelling van hebben. Weliswaar is er een collectie museaal materiaal, maar dat staat niet stil uitgesteld tot het einde der tijden.

Dat materiaal typeert het museum - voor wat dus de collectie betreft - tot iets dat het midden houdt tussen een historisch museum en een museum voor land- en volkenkunde.

Je kan er kennis maken met de 200 jaar Amerikaanse geschiedenis en met allerlei culturen uit de pacific (overigens: veel aandacht voor Japan). Van die culturen allerlei "dwarsdoorsneden": b.v. eetcultuur, kleding, muziek enz. enz.

Als we nu verder dat begrip "museum" (op zijn Hollands) vergeten dan is The Children's Museum het best te typeren als een EDUCATIEF - CREATIEF CENTRUM; een voor Nederland onbekend verschijnsel. Weliswaar zijn een aantal activiteiten van het museum te herkennen en terug te vinden in soortgelijke activiteiten van b.v. sommige educatieve diensten van Nederlandse musea of creativiteitscentra, maar op een dergelijke schaal en in een dergelijk organisatorisch geheel is het Children's Museum bij ons onbekend.

Een verkenningsstocht door het meegebrachte materiaal levert voldoende informatie op om een beeld van het Children's Museum te krijgen.

Item IV

2) Aanwezig materiaal.

1. Een map: Resource Center/Programs and Services.
Dat is het jaarprogramma van het museum voor 1977/1978 - een goed overzicht dus van wat daar allemaal gedaan kan worden.
2. Een geel introductieboek van THE MATCH BOX PROJECT.
Dat "lucifersdoosje" is een woordspeling. MATCH staat voor Materials and Activities for Teachers and Children.
3. Een rood reclameboekje, waarin de matchboxes worden aanbevolen en getoond
4. Dan zijn er 8 lesbrieven over allerlei onderwerpen - van weinig interessant tot zeer interessant.
5. Een kleurrijk boek CENTRE STREET, dat gaat over een in 1975 uitgevoerd project ("an exhibit and fair") in de wijk onder leiding van het Children's Museum.

3) In de map "Resource Center".

De hoofdactiviteiten vallen meteen op:

- Het resource center: een heel groot servicebedrijf voor gezin en onderwijs, zou je kunnen zeggen. Welkom zijn onderwijzers, kinderen, studenten, groepen, schoolklassen, gezinnen enz. Het aanwezige materiaal is het vertrekpunt voor allerlei onderwijs-c.q. vormings-AKTIVITEITEN. Het accent ligt steeds op actief bezig zijn. Kennis maken met andere culturen is omgaan met dingen uit die cultuur (in een Japans huis zijn met Japanse kleren aan enz. enz.)

- In het resource center is ook gevestigd: de "recycle" afdeling.

Daar kun je voor een krats een hoeveelheid kosteloos materiaal kopen (blikjes, eierdozen, lappen enz. enz.) In de daartoe aanwezige ruimten kun je er dan mee aan de slag, geholpen door allerlei inspirerende voorbeelden en technische aanwijzingen. In het weekend is die afdeling ook open voor gezinnen. (Je ziet het voor je: vader, moeder en de "kids" om een grote tafel met een berg van dat materiaal aan het stoeien).

Item IV

- Dan is er een "Kit Rental Department" in het resourcecenter gevestigd. Daar kun je tentoonstellingskisten huren voor het onderwijs. Ik tel er snel al 100. Onder de kop "social studies" vind je kisten die betrekking hebben op de culturen van vele landen van de wereld. Onder "Science and Industries" vind je kisten over b.v. huisdieren, vulkanen, olie, prehistorie en schelpen. De inhoud van de kisten bestaat uit informatiemateriaal, foto's, dia's en voorwerpen. Een apart soort kisten zijn de "activity kits", eigenlijk creativiteitskisten in vergelijking met de informatiekisten van de hierboven besproken serie. Het zijn de MATCHboxes. Er horen onderwijzersboekjes bij, leerplannen, voorwerpen, modellen, audio-visuele informatie, werkopdrachten en bijbehorende materialen.

Voorbeelden: Japans gezin- de stad - huis in het oude Griekenland - mensen in de Middeleeuwen - zaden- Oosters schrift. Er staat telkens bij voor welke leeftijdsgroepen (grades) de kisten gehuurd kunnen worden (20 à 30 dollar per 14 dagen).

- Ook in het resourcecenter tenslotte een museumshop, waar je van alles kopen kunt: speelgoed, spellen, boeken en educatiemateriaal zoals poppenkleren en microscopen.

- Het museum, dat uitgerust is met leslokalen en workshops organiseert ook een grote en boeiende serie cursussen voor onderwijsgevenden en kinderen. Ook daarvan vind je in de map vele voorbeelden. Ik zie hier "living things", onderzoek van beenderen, opbouwen van dierlijke en menselijke skeletten, schedels bekijken, secties verrichten op kuikens of vissen. In zes bijeenkomsten.

"Ancient tools and technology". Zes lessen over en met oude werktuigen. Ook wordt er zo'n oud slim ding gemaakt.

Er is nog veel meer: drama voor kinderen - creatieve ervaringen voor jonge kinderen (na 3 kennismakingsbijeenkomsten nog 7 bijeenkomsten). Een hele mooie is: ontdek de stedelijke omgeving, een serie van zes lessen (weer met de nodige activiteiten) om kinderen en volwassenen de ogen te openen voor al wat interessant is in je stedelijke omgeving.

Item IV

In les 2 gaat het over de signalen die je overal vinden kunt, die de wisseling van de seizoenen aangeven. In les 3 gaat het over de geologie van de straat... Waar zijn de huizen en het wegdek van gemaakt?

- Dit dynamische bedrijf wordt gecompleteerd met allerlei speciale tentoonstellingen en projekten die regelmatig worden ingericht. Daar worden dan weer allerlei activiteiten, cursussen en andere "aanbiedingen" tegenaan gebouwd. Ik lees dat er voor het seizoen '77-'78 een "East Asian Education Project" gedaan wordt, samen met de Harvard University.

- Soms onderneemt de staf van het museum een educatief projekt dat los staat van een of andere collectie. Een voorbeeld daarvan is het Centre Street projekt uit 1975.

4) Een instructieboek van een MATCH BOX.

Als je dat zo vertaalt staat er een dikke tekst "imagination unlimited", naar onze begrippen. Het komt erop neer dat de klas wordt uitgenodigd en aangespoord met de fantasie aan het werk te gaan met woorden, voorwerpen en schilderijen. Het is een echt afgerond musisch projekt en daarom voor ons bijzonder interessant.

De inhoud van de kist: 72 kleine kaarten met een woord erop

15 voorwerpen

12 grote woordkaarten

25 foto's

2 filmpjes

1 tape recorder met tape en microfoon

3 "leer"boeken en

8 tassen om voorwerpen in te verstoppen

(Om nog wat nieuwsgieriger te maken, tot de voorwerpen behoren:

een bloem van vogelveren

een konijnevel (tactiele ervaringen)

een totempaal

een zeester

een echt oud beursje, waar deftige dames mee naar

het bal gingen (dat heette bij ons vroeger: een

reticule). Huurprijs 30 dollar voor twee weken.)

Item IV

20.000 schoolkinderen wil zeggen, bij een klassegemiddelde van 20, 1000 schoolklassen per jaar. Bij onderwijsweken van 5 dagen zijn er per jaar 200 onderwijsdagen. Gemiddeld werken er dus 5 klassen per dag in het museum. Het is maar om een idee te krijgen.

Het aanbod geldt dus particulieren (waarbij steeds gesproken wordt van "family", d.w.z. er wordt in gezinnen gedacht, die er als zodanig naar toe komen) en onderwijs. Het aanbod is te vergelijken met het onze: er zijn echt kunstzinnige aanbiedingen, maar ook spelaanbiedingen, waarbij creativiteit in dienst staat van "vakken".

Men heeft gekozen voor instructiemateriaal van een algemeen signatuur, geschreven in de richting van leeftijdsgroepen. In het museum staan ondersteunende deskundigen ter beschikking; buiten het museum wordt volstaan met materiaal waarvan het gebruik aan de onderwijsgevenden zelf wordt overgelaten. In de werkplaatsen, waar een duidelijk accent op valt, tref je kinderen zowel als onderwijsgevenden (in het algemeen ook volwassenen) aan. Opvallend is het hoge niveau van de aanbiedingen. Als de creatieve ideeën het niet zozeer zijn (alhoewel er vondsten bij zijn), dan zijn het wel presentatie en de vormgeving. Let b.v. eens op de sterk geschreven teksten in de lesbrieven. Alles wijst op een behalve creatief, zeer deskundig stafteam.

Het inspirerende is m.i. dat wij ten onzent in beginsel alle mogelijkheden hebben om soortgelijke initiatieven te kunnen ontplooiën, uiteraard met een eigen gezicht, overeenkomstig onze eisen en behoeften, maar dat het ons schort aan de ORGANISATIE om het potentieel aan deskundigen, mensen, materiaal, ruimten kollekties enz. te bundelen, dat zowel intern als extern aanwezig is. Anders gezegd: de meeste knikkers zijn er bij ons ter stede ook, ze liggen alleen in de verkeerde gaatjes ... of ze liggen door elkaar, of hebben niets met elkaar te maken enz. enz.

En dan te weten, dat we hier financieel gunstiger zitten dan in

Item IV

Boston. Daar wordt gewerkt met een gouvernementele onderwijs-subsidie en verder met giften van fondsen (zoals veel gebruikelijk in de V.S.), entreegelden, huuropbrengsten (van de kits), particuliere giften en verkoop in de museumshop. Ze zitten dan ook met een volledige overheidssubsidie.

Kortom: Rotterdam zijn Children's Museum ?

F.B.

INFORMATIE EXPLORATORIUM SAN FRANCISCO

ITEM V

Studiereis Marianne Berendse, oktober 1977.

Item V

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) HET AANWEZIGE MATERIAAL
 - 3) AANTEKENINGEN BIJ HET MATERIAAL
 - 4) COMMENTAREN
-

1) Algemene informatie.

Het Exploratorium van San Francisco is precies wat het woord zegt: een centrum voor exploratie: "proberen, onderzoeken, erachter komen hoe het werkt en er mee spelen enz. enz."

De objecten zijn die van de technologie, de in materie gegoten B-wetenschappen met de fysica voorop.

Een Evoluon, maar dan opgezet vanuit een pedagogisch standpunt en niet vanuit een show-business-standpunt.

Het doorkijken van het informatiemateriaal zal een en ander onmiddellijk duidelijk maken. Het gaat b.v. over licht, geluid, kleur, ruimtewerking enz. enz.

Het pedagogisch principe is overbekend en degelijk.

Je leert het meeste proefondervindelijk, bovendien bevordert dat in hoge mate de motivatie.

Je moet proeven kunnen nemen met lichtstralen, geluiden enz. en er niet alleen over lezen in een boekje . . . en ook niet vanuit de bank kijken naar de amanuensis en de leraar die opstellingen klaar maken en in werking zetten, want dat is toch ook passief gedrag.

In het Exploratorium kan iedereen zelf aan het werk, met behulp van "jonge enthousiaste" explicateurs (zoals de informatie hier en daar vermeldt).

Het Exploratorium is gevestigd in het neo-klassieke "Palace of Fine Arts" uit 1915, waar geen bestemming meer voor was. De grote promotor is Frank Oppenheimer, hoogleraar natuurkunde aan de Universiteit van Colorado en nu directeur van het Exploratorium. Zijn plannen kregen vorm in 1968 in dat oude museum van San Francisco, waar het publiek uitgenodigd wordt met de wetenschap om te gaan in zijn technologische gestalten.

Item V

2) Het aanwezige materiaal.

1. EVOLUTION OF A PALACE, een klein zalmkleurig foldertje, waarin de sleutel gevonden kan worden voor het ontstaan van "The Exploratorium", San Francisco.
2. In aansluiting op nr.1 een aantal overdrukken van geschreven teksten voor allerlei tijdschriften, waarin FRANK OPPENHEIMER, de pionier van het exploratorium, aan het woord is:
 - 2.1 A rationale for a Science Museum, november 1968 (toen zijn ideeën gestalte begonnen te krijgen)
 - 2.2 Over het exploratorium, 21 februari 1972
 - 2.3 Teaching and learning, december 1973
 - 2.4 The study of perception as a part of teaching physics, juli 1974
 - 2.5 The exploratorium and other ways of teaching physics, september 1975
 - 2.6 Everyone is you.... or me, juni 1976
3. Het exploratorium in het algemeen
 - 3.1 Een gele reclamefolder
 - 3.2 Een explicatieboek over wat er te beleven valt in het exploratorium uit 1974: Light, Sight, Sound, Hearing.(Blauw)
 - 3.3 Voor de aardigheid: een aankondigingetje van een performance over glass. Jaartal? Je kan eruit opmaken dat er in het exploratorium ook eenmalige voorstellingachtige activiteiten worden georganiseerd. Deze werd in oktober 1977 gegeven.
 - 3.4 Wie mocht veronderstellen dat zo'n exploratorium in het rijke Amerika zonder moeite aan centen komt kan in de overdruk van de inkomsten voor 1975 lezen dat de winkel draait met zo gunstig mogelijk geïnterpreteerd 38% overheidssubsidie (1% staat Californië, 3% gemeente San Francisco, 34% "Federal Agencies"). De rest komt elders vandaan.....
 - 3.5 Het aanmeldingskaartje om lid te worden.....
4. Het exploratorium en de school
 - 4.1 In een foldertje staat te lezen hoe en wat een school moet doen om te profiteren van de aanbiedingen van het exploratorium.

Item V

- Titel: Exploratorium Education Programs. Dit ter inleiding.
- 4.2 en 4.3: zijn overdrukken van artikeltjes uit mei 1976, waarin de aanbiedingen verder worden uitgewerkt.
- 4.4 LIGHT, COLOR, VISION, een explicatieboekje uit 1975 voor onderwijsgevenden over de "items" die in het exploratorium te vinden zijn. Opmerkelijk zijn de hele kleine lettertjes, onderaan de laatste pagina. Zelfs voor het bezorgen van zo'n boekje moet het Exploratorium bij "The Ford Foundation" aankloppen om geld.
- 4.5 Een bestelformuliertje om aan TEACHING MATERIALS te komen betreffende een vijftal "items".
- 4.6 4.7 - 4.8 - 4.9 en 4.10 zijn de pakketjes "sheets" over de onderwerpen waarvan in het bestelformuliertje (4.5) sprake is.
5. Essays uitgegeven door het Exploratorium. Eigenlijk een soort lesbrieven over allerlei onderwerpen. In onze verzameling vind je er vijf.
- 5.1 (no. 6) Does anyone have the time?
- 5.2 (no.13) Perception as a constructive temporal process.
- 5.3 (no.14) Pattern formation and discovery.
- 5.4 (no.15) The constructive use of fatigue.
- 5.5 (no.16) Vertigo (duizeligheid)

Item V

3) Aantekeningen bij het materiaal.

1. Amerikanen hebben nog steeds iets van pioniers, al was het alleen maar, omdat ze ondernemende landgenoten als pionier kunnen beschrijven. In 1965 rijpen de ideeën in het hoofd van Frank Oppenheimer. Hij vestigt zich met zijn vrouw in 1968 in San Francisco, waar hij denkt een kans te krijgen tot uitvoering van zijn ideeën. Het lukt. In augustus 1969 richt Frank een kantoortje in (in een trailer-een caravan - of iets dergelijks) in een hoekje van de grote hal. Eigenlijk bij toeval kwam een klein publiek op zijn eerste tentoonstelling af. Maar al spoedig..... enz.enz. Bezoekers-aantal heden: 4.000 per week.... Een en ander te lezen in folder 1: Evolution of a Palace.
- 3.2 en 4.4, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10:
dit blauwe boek geeft een goed overzicht van een aantal items die in het Exploratorium te vinden zijn.
Je moet het leggen naast 4.4 en de speciaal voor het onderwijs gemaakte instructieboekjes 4.6 t/m 4.10, dan heb je een goed overzicht over de "leerstof" die aangeboden wordt en hoe deze wordt aangeboden.
Verrassend zijn niet de grapjes die worden uitgehaald met licht, geluid enz. - wij kennen ze allemaal - maar dat het instructiemateriaal gekoppeld is aan een werkelijk "exploratorium", waar je het allemaal kunt doen en beleven.
Te onzent is op het gebied van aanschouwelijk en proefondervindelijk onderwijs alles al GEDRUKT. Zo in de geest van: "Men neme een bril met een rood en groen glaasje". Vaak zijn die uitgaven klein, aantrekkelijk, slim gemaakt en toegespitst op een beperkt onderwerp, zodat ze in lange reeksen kunnen verschijnen. Dat heeft bovendien het voordeel - en dat is er natuurlijk om gedaan - dat ze goed passen in de in opkomst zijnde documentatiecentra, waar de kinderen zich zelfstandig kunnen laten informeren over een onderwerpje.

Item V

Maar er GEBEURT niets, het blijft bij geschreven taal en een beetje plaatjes kijken.

5.1 en 5.2 en 5.3, 5,4 en 5.5:

De lesbrieven (5.1 t/m 5.5) geven aanleiding op te merken, dat je veel kan leren met korte artikelen als lesbrieven op te bergen in klappers, dat is een veel soepeler en flexibeler instrument dan het ons bekende dikke leerboek. Denkbaar is dat instellingen als de SMVR zoiets ook doen, als het om b.v. de toegankelijkheid van de kunsten gaat. Aantrekkelijke "lesbrieven" aan onderwijsgeevenden en/of kinderen, uitgaande van het kunstaanbod ter stede zijn goed te maken.

3.4 en 4.4:

Ten overvloede mag nog eens gewezen worden op het financieringsprobleem van instellingen als dit Exploratorium. De overheid speelt bij het oprichten en in stand houden een veel geringere rol dan bij ons. Het komt daar veel meer aan op particulier initiatief en particulier geld (dat je dan voornamelijk moet vinden in omvangrijke fondsen, vaak gesticht door legendarische rijkaards, die er ook hun naam aan schonken).

INFORMATIE ST. LOUIS ART MUSEUM

EDUCATIEVE DIENST VAN ST LOUIS, MISSOURI

ITEM VI

Studiereis Marianne Berendse, oktober 1977.

Item VI

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) ONDERWIJS INFORMATIECENTRUM
 - 3) BEZOEK ART MUSEUM
 - 4) HET AANWEZIGE MATERIAAL
-

1) Algemene informatie.

Het St.Louis Art Museum is één van de belangrijkste musea in Amerika. Het museum beschikt over 70 galerijen met meer dan 15.000 kunstwerken van de laatste 3.000 jaar. Jaarlijks bezoeken meer dan een half miljoen mensen het museum. Het publiek bestaat voornamelijk uit scholieren. Voorop staat dat wanneer een klas goed door de docent is voorbereid, een bezoek aan het museum waardevoller wordt.

2) Onderwijs informatiecentrum.

De functie van het onderwijs/informatiecentrum (afdeling van het museum) is het verlenen van assistentie aan docenten en het verschaffen van educatief materiaal.

Het centrum beschikt over meer dan 3.000 dia's van de verschillende kunstwerken.

Ook zijn folders verkrijgbaar, die informatie verstrekken over verschillende aspecten van de kunstwerken en van de kunstenaar. Erg prettig voor de docenten is dat de dia's gerangschikt zijn naar kunstenaar, titel, onderwerp en historische periode.

Bepaalde dia's zijn in pakketten samengebracht onder bepaalde titels, zoals:

Middeleeuwse kunst

Chinese kunst

Franse kunst

Elk pakket bevat een inleiding uitgebreide informatie over ieder kunstvoorwerp en een literatuur-opgave.

De pakketten dienen niet als lesopzet maar geven de docent een algemene indruk van waaruit hijzelf zijn les kan samenstellen.

Item VI

Het onderwijs-informatiecentrum bepaalt niet, wat er in een les naar voren gebracht wordt, ze dient als stimulansen leidraad. Ook worden er evaluatie-formulieren bij de pakketten verstrekt om na te gaan of het centrum in de behoefte van de docent voorziet.

In de werkplaats kunnen ook nieuwe dia-pakketten samengesteld worden, naar de wens van de docent.

Ook kunnen de docenten zelf nieuw materiaal samenstellen met behulp van de daarvoor bestemde apparatuur (video, bandrecorder, camera).

Het centrum verzorgt twee kennismakingsprojecten. Het ene project laat de docent kennismaken met het gebruik van de werkplaats. Het andere houdt een kennismaking met de museumcollectie in plus een workshop over het opzetten van curricula.

Het is niet de bedoeling dat de wiskundeleraar, Engelse leraar, omgeschoold wordt tot leraar beeldende vorming, maar om de kunst te integreren binnen de andere vakken.

Bij creatief schrijven b.v. wordt er gepraat over de verschillende manieren om kinderen aan het schrijven te krijgen en dan kan kunst een inspiratiebron zijn.

De workshops die gegeven worden liggen qua interessegebied ver uiteen. Bijvoorbeeld:

een cursus, gericht op een bepaald gedeelte van het curriculum, dat ontwikkeld is voor het schooldistrict. Maar ook cursussen over onderwerpen, zoals "het museum voor de Franse leraar" of "moderne schilderkunst".

3) Bezoek Art Museum.

Tijdens mijn bezoek aan het Art Museum had ik een gesprek met Rubin Piper, coördinator van het programma voor kinderen. Hij vertelde me dat deze onderwijs-afdeling nu 2 jaar bestaat en dat ze vele moeilijkheden hebben moeten overbruggen, om het zover te krijgen; zijn interesse ging uit naar Nederland en de mogelijk-

Item VI

heid van zo'n museum (St.Louis) in Nederland. "Als er maar enigszins behoefte is aan uitwisselen van informatie, dan staan wij klaar. We kunnen jullie alle informatie sturen over onze opzet en zijn in staat jullie van dienst te zijn bij de opzet van zo'n edukatieve dienst."

Misschien kunnen we in de toekomst hier gebruik van maken.

4) Het aanwezige materiaal.

- 1 Catalogus van de diacollectie (rood boekje)
- 2 St.Louis Visitor Guide, een boekje over alle bezienswaardigheden van St.Louis
- 3 Een museumkalender
- 4 Museumkrantje, dat een kolom voor docenten bevat.

M.B.

INFORMATIE INTERVIEW AL. HURWITZ

ITEM VII

Studiereis Marianne Berendse, october 1977.

Item VII

- 1) ONTMOETING AL HURWITZ
 - 2) HET AANWEZIGE MATERIAAL
- BIJLAGE: ORGANISATIESCHEMA
-

1) Ontmoeting Al Hurwitz.

Tijdens mijn bezoek aan Boston ontmoette ik Al Hurwitz, coördinator van het "Arts Program" van de Newton Public Schools. Newton is een wijk van Boston en vergelijkbaar met Brookline, maar iets kleiner. De functie van Al Hurwitz is te vergelijken met die van David Baker (zie Brookline, item II), alhoewel deze laatste een soort van "inspecteur" is.

Mijn bezoek was dusdanig kort, dat ik weinig inzicht heb kunnen krijgen in het werk op de Newton Public Schools. Ik heb n.l. slechts één middag een vergadering kunnen bijwonen van de 8 "art teachers" van deze Newton Public Schools.

Hurwitz is voorzitter van de INSEA (world-president) een vereniging die jaarlijks een internationaal congres over "art education" organiseert, waar 25 landen bij betrokken zijn. Dit jaar wordt het congres in Adelaide, Australië gehouden en staat in het teken van "Arts in Cultural Diversity". Het congres houdt tevens bezoeken aan onderwijsinstellingen in, tentoonstellingen, uitvoeringen, kinder-workshops en workshops voor praktisch werk.

Verder is er de Newton Creative Arts Centre, een zomerschool voor musische vorming, waarvan Al Hurwitz directeur is. Tevens is hij één van de toonaangevende mensen in de literatuur over "Aesthetic Education".

2) Het aanwezige materiaal.

1. Folder over het I.N.S.E.A. congres met alle informatie over dagindeling, tours enz.
2. Artikel van Al Hurwitz: "On advanced technology", hierin beschrijft hij de huidige situatie van "teaching visual art" in de Verenigde Staten. Onderwijsgevend in landen

Item VII

die op technologisch gebied erg gevorderd zijn, zijn erg terughoudend t.o.v. nieuwe ontwikkelingen in "contemporary art".

Ook zijn de studenten conservatief in hun houding t.o.v. non-traditionele kunst.

De laatste jaren nemen zelfs de fondsen om begeleiders aan te trekken en materialen te kopen af.

Het programma op de Newton Arts Centre leidt tot de ontwikkeling van projecten om de "arts courses" op de scholen te moderniseren.

3. Het artikel "The Summer Arts Centre as a social-aesthetic Laboratory" geschreven door Al Hurwitz houdt een beschrijving in van de opzet van het centrum, waarvan Al Hurwitz dus director is. Het is bedoeld voor kinderen, die vinden dat ze te weinig mogelijkheden hebben in "aesthetic education" gedurende het schooljaar.

De zomerschool bestaat uit 2 centra n.l.:

- a) Het centrum voor "secondary children" en
- b) Het centrum voor "elementary children" (basisschool)

Zie ook bijlagen.

300 kinderen worden verdeeld over de 2 centra van 's ochtends 9 tot 12 uur. (5 weken lang)

De staf bestaat uit hoog gekwalificeerde art teachers, die ze "master teachers" noemen. Deze worden bijgestaan door 2 studenten. Verder zijn er mogelijkheden voor stageaires, die ervaring komen opdoen, kunstenaars die aan de academie zijn verbonden plus 2 gastdocenten uit het buitenland.

De kinderen van het Secondary Centre bezoeken gedurende 1 week alle aangeboden vakken, zoals keramiek, beeldhouwen, filmanimatie, drama (story, theatre) enz. Dan en muziekcompositie hebben ze laten vallen.

Na 1 week kiezen de studenten voor 1 onderdeel, waar ze de overige 4 weken aan werken.

Item VII

In het Elementary Centre (1 t/m 6 grade) kunnen alleen de kinderen uit de 5e en 6e grade kiezen; de overige kinderen worden in 4 teams opgedeeld, die elk een bepaald thema hebben (fantasie, moeder natuur enz.).

De teamleider in deze groepen is een onderwijzer van de lagere school (hoge kwaliteiten zijn vereist) en heeft een assistent. Hij kan gebruik maken van een bewegings-specialist/muziekspecialist.

Al Hurwitz merkt op dat kinderen uit de verschillende disciplines beeldende vorming het meest kiezen. Een nadeel is dat bewegingsexpressie op school ontbreekt. Iets wat, als het aan Al Hurwitz ligt gauw verandert.

Hij wil b.v. voor volgend jaar een ander team gaan samenstellen, bestaande uit acteurs, dansers, kunstenaars enz. Dit betekent dat de kinderen alle disciplines zullen kunnen gaan doen.

Aan het eind van het artikel volgt nog een beschrijving van de activiteiten, die op de zaterdag plaats vinden in samenwerking met het Boston Museum of Fine Arts en suggesties voor de opzet van een centrum, zoals dat van het Summer Arts Centre.

M.B.

ELEMENTARY ARTS CENTER PLAN

Fifth and Sixth Grade Students Select from Following:

ART STUDIO I
General Studio

ART STUDIO II
Soft Sculpture

MOVEMENT

GENERAL MUSIC
Private Lessons
Orchestra

CHILDREN'S
THEATRE

MEDIA CENTER
Animation
Photography
Television

Item VII

Four "THEME-TEAMS" -Use Above as Consultants

"FANTASY"

"MOTHER NATURE"

"STATE FAIR"

Team Leader

Team Leader

Team Leader

Team Leader

Art
Ass't

Drama
Ass't

Art
Ass't

Drama
Ass't

Art
Ass't

Drama
Ass't

Art
Ass't

Drama
Ass't

First and Second Grade Units

Third and Fourth Grade Units

- 4 -

Bijlage Item VII.

ORGANISATIESCHEMA ZOMERSCHOOL VAN AL HURWITZ.

INFORMATIE DEER PARK SCHOOL SAN FRANCISCO

ITEM VIII

Studiereis Marianne Berendse, october 1977.

Item VIII

- 1) ALGEMENE INFORMATIE
 - 2) BEZOEK AAN DEER PARK SCHOOL
 - 3) HET AANWEZIGE MATERIAAL
-

1) Algemene informatie.

Tijdens mijn reis naar San Francisco ontmoette ik Carol Shanser, een onderwijzeres van de Deer Park School (basisschool). Ze vertelde me dat daar een programma ontwikkeld was dat in heel Californië bekend stond, n.l. "Early success in School". De onderwijsgevenden werken erg goed samen wat vooral gestimuleerd wordt door het hoofd van de school. Carol nodigde me uit om een cursus bij te wonen, die gegeven werd door Rudy Benton en waar de hele schoolstaf bij aanwezig was. Rudy Benton is een "teacher physical-education", wat meer inhoudt dan gymnastiek alleen. Hij was voor de tweede maal uitgenodigd, wat op zich een opmerkelijk feit was, maar wel begrijpelijk. Hij is n.l. een groot pedagoog en heeft een bijzondere, boeiende benadering als docent. Hij zou verschillende thema's behandelen, zoals:

- 1) competitie
- 2) in paren werken
- 3) groepen formeren
- 4) het probleem van een plaatsvervangende docent

Hij werkte eerst met 20 volwassenen (schoolteam), waarbij allerlei oefeningen werden uitgeprobeerd. Hierbij lag de nadruk op het groepsproces, i.p.v. op het competitie-element. Daarna kwamen 30 kinderen aan de beurt van verschillende leeftijden (grade 1 t/m grade 6), waar hij praktisch hetzelfde mee deed en de docenten konden dan observeren. Als afsluiting werkte hij met de volwassenen en kinderen samen (een groep van 50 mensen was geen probleem !)

De oefeningen op zich waren niet zo spectaculair, maar de wijze waarop hij ze aanbood, was van zo'n hoge kwaliteit, dat je van de ene verbazing in de andere viel.

De filosofie, die hij uitdraagt naar jong en oud is in musische zin van hoog gehalte. Het is moeilijk in woorden uit te drukken.

Item VIII

Toch een poging:

- grote persoonlijke aandacht voor elk kind, maar ook voor de groep (geeft blijk van groot empathisch vermogen)
- steeds een positieve stimulerende benadering
- kan meesterlijk motiveren
- heeft een waar arsenaal aan boeiende presentatiemiddelen; de ene vondst na de andere.

2) Bezoek Deer Park School.

Het prachtig gelegen schooltje is omringd door bossen, waardoor de kinderen ongestoord kunnen spelen en geen last van het verkeer hebben.

Het leerprogramma op deze school is ontwikkeld en afgerond en wordt ook gebruikt voor de kleuterschool en de 1e klas. Ook in de hogere klassen wordt een en ander toegepast. Het programma kent de volgende 4 ontwikkelingsgebieden, n.l.:

- 1) werken aan "zelf-concept" (ontwerp van je eigen leven maken met jouw mogelijkheden)
- 2) oefening van het geheugen
- 3) steeds evalueren (nagaan wat je doet en waarom)
- 4) divergent denken

Voor elk onderdeel zijn lessen ontwikkeld. "Early success in school" richt zich op het voorkomen van het falen op school. Het legt de nadruk op een bepaalde klassesituatie, die voor de kinderen duidelijke verwachtingen levert, keuzemogelijkheden biedt en feedback over hun prestaties geeft. De kinderen worden erin gestimuleerd om vaardigheden in het denken te ontwikkelen en in de klas activiteiten uit te voeren, die hun zelf-concept bevorderen.

Dit kan er in een les als volgt uitzien:

Thema: "Waar ben ik goed in"

Ontwikkelingsgebied: zelfconcept

Materiaal: papier, pennen

Aanwijzingen: de kinderen denken aan dingen, waar ze goed in zijn. Ze maken een keuze en gaan daar een tekening van maken.

Item VIII

Hierbij dient op de evaluatie van het zelfconcept gelet te worden. Elk idee van het kind is acceptabel. De tekeningen worden getoond in de klas en besproken.

Variatie 1): In paren werken en een tekening maken van datgene, waarvan je denkt dat je partner goed in is.

Variatie 2): Een omgeving, waar iets goed gedaan kan worden, b.v. waar ben je thuis goed in, op school alleen, of met iemand samen.

De methodiek, die gehanteerd wordt komt uit de gedragspsychologie: de kinderen leren affectief te zijn en leren naar hun partner te luisteren.

De klas is opgedeeld in werkhoeckjes waarin de kinderen verschillende activiteiten kunnen doen en waarover ze zelf een keuze maken. Per werkhoeck mogen er 6 kinderen zijn en ieder kind moet in een tijdsduur van een maand in elke werkhoeck hebben gezeten. Zij krijgen daardoor veel verantwoordelijkheid en leren vooruit te plannen. Een andere wekelijkse activiteit is "Student of the week". Hier gaat het niet om een kind dat flink zijn best heeft gedaan, maar om een willekeurig kind. Alle kinderen moeten iets positiefs schrijven over deze klasgenoot, b.v. dingen als "Hij is altijd zo aardig tegen mij"; "Zij valt je nooit in de rede, als je aan het praten bent"; "Hij heeft zulk leuk haar" enz. komen ter sprake. Ook worden er tekeningen gemaakt. Het kind mag aan het eind van de week alle werkstukjes mee naar huis nemen.

Er valt nog veel meer te zeggen over deze methode, maar ik wil het hier verder bij laten.

3) Aanwezige materiaal.

1. Het dikke groene boek is het programma van "Early Success in School". Hierbij zijn de lessen onderverdeeld in zelfconcept, geheugen, evaluatie, divergent denken.

Item VIII

2. Een informatiemap voor diegenen, die geïnteresseerd zijn in het leerprogramma en die daar een aanvraag voor ingediend hebben.
3. Een catalogus van de "Developmental learning materials" '77/'78 lesmateriaal, waar men op de Deer Park School ook gebruik van maakt.

M.B.

AANDACHTSPUNTEN

ITEM IX

Studiereis Marianne Berendse, oktober 1977.

Item IX

Aandachtspunten:

Na verwerking van het informatiemateriaal hebben we geprobeerd de belangrijkste aandachtspunten nog eens te formuleren. Een en ander is al bij de betreffende items ter sprake gekomen, vandaar dat de aandachtspunten hier zonder verder commentaar volgen.

Bij de informatietoonbank zijn ze op de muur aangebracht.

Aandachtspunt 1:

Essentieel is het goed organiseren van informatie - dat zijn feiten en inzichten (geen opinies en vooronderstellingen).

Aandachtspunt 2:

Essentieel is ook: Plannen smeden op grond van informatie.

Aandachtspunt 3:

Heldere doorzichtige structuren maken. Hoofdzaken van bijzaken onderscheiden.

Aandachtspunt 4:

Kunstzinnige vorming is wezenlijk gebonden aan kunst. Die band is bij ons veel lossier en bestaat soms helemaal niet.

Aandachtspunt 5:

Een belangrijk uitgangspunt: kunstzinnige vorming moet verweven zijn in het geheel van opvoeding, vorming en onderwijs.

Aandachtspunt 6:

Kunstzinnige vorming is in belangrijke mate training van zintuiglijkheid. Dat is bij ons veel minder het geval.

Aandachtspunt 7:

Kunstzinnige vorming is het arbeidsveld van hoog gekwalificeerde vakmensen, zowel op beleids-, ontwikkelings-, als uitvoerend vlak.

Aandachtspunt 8:

Alle initiatieven worden voor het grootste gedeelte gefinancierd uit particuliere fondsen en dat is iets anders dan geheel werken met overheidsgeld, zoals wij hier doen.